

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 645/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpenej JUDr. Tiborom Sásfaiom, Mlynárska 15, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 859/2014 z 27. septembra 2016 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len

„sťažovateľka“), zastúpenej JUDr. Tiborom Sásfaiom, Mlynárska 15, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 859/2014 z 27. septembra 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania vedeného Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 13 C 254/2008 v procesnom postavení žalovanej o zaplatenie sumy 48 389,46 € s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia získaného na úkor podielového spoluvlastníka nehnuteľností (žalobcu) jej užívaním v celosti. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 13 C 254/2008 z 1. októbra 2014 konanie v časti o zaplatenie sumy 26 455,61 € s príslušenstvom zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby v tejto časti, (druhým výrokom) uložil sťažovateľke povinnosť uhradiť sumu 21 933,85 € s príslušenstvom (8 % úrokom z omeškania od 11. septembra 2008 do zaplatenia, pozn.) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu v časti výroku, ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť sumu 21 933,85 € s príslušenstvom, podala sťažovateľka 22. októbra 2014 odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok v napadnutej časti potvrdil.

Sťažovateľka namieta najmä porušenie svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, keďže krajský súd jej ako odvolateľke nezaslal listinné dôkazy pripojené k vyjadreniu žalobcu k jej odvolaniu. V sťažnosti uvádza:

«K vyjadreniu žalobcu na odvolanie žalovanej podala stanovisko žalovaná podaním zo dňa 16. 9. 2016, v ktorom namietala, že žalobca až v odvolacom konaní predkladá dôkazy - listiny s korešpondenciou s [REDAKOVANÉ] z roku 2001, hoci bol riadne poučený súdom, že navrhovať a predkladať dôkazy možno len do ukončenia dokazovania, čo žalobca neurobil, na dôkazy predložené až v odvolacom konaní, hoci tak mohlo byť a malo byť už

v konaní na súde prvého stupňa, odvolací súd prihliadať nemôže § 120 O. s. p.. Priložené listiny v odvolacom konaní žalovanej neboli doručené, nemohla sa k nim ani vyjadriť. Napriek tomu hoci na také dôkazy súd prihliadať nemôže, sú bez právneho významu k posudzovaniu nároku.

... V tomto prípade došlo k pochybeniu odvolacieho súdu, ktorý nedoručil žalovanej priložené 3 listiny s vyjadrením žalobcu na odvolanie žalovanej zo dňa 19. 1. 2015 (list. [REDAKOVANÉ] z 9. 7. 2001, z 23. 7. 2001 a záznam z 20. 7. 2001), obsah ktorých žalovaná nemala možnosť preskúmať, vyjadriť sa k nim, a hoci boli žalobcom predkladané až v rámci odvolacieho, odvolací súd aj na taký dôkaz prihliadal, hoci to v dôvodoch rozsudku vyslovil len opatrne všeobecne, 59. takto: „O opaku svedčí nielen výpoveď žalobcu na pojednávaniach, ale aj písomná korešpondencia medzi účastníkmi konania po roku 2000, ako aj výzvy žalovanej na úhradu za užívanie spoločných nehnuteľností nad rámec spoluvlastníckeho podielu.“ Súdu prvého stupňa boli predložené len listiny z roku 2008, kedy aj svoj nárok žalobca uplatnil na súde. Iné listiny v roku 2000 a potom, ani výzvy, predložené súdu neboli, až listiny od [REDAKOVANÉ] z roku 2001 s vyjadrením žalobcu na odvolanie žalovaného, ktoré žalovanej odvolací súd nedoručil, k ich obsahu sa preto žalovaná ani nemala možnosť vyjadriť. Odvolací súd ani na takéto listiny predkladané až v odvolacom konaní nemohol prihliadať.»

Sťažovateľka namieta aj nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorý sa podľa jej tvrdení nevysporiadal s jej podstatnou odvolacou námietkou týkajúcou sa porušenia dobrých mravov. V tejto súvislosti sťažovateľka argumentuje takto:

„Napriek námietkam žalovanej, že nie na zhodnotenie spoločnej nehnuteľnosti má súd prihliadať ako to odôvodňuje odvolací súd, na čo možno prihliadať len pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, ale na skutočnosť, že z neužívateľného domu len žalovaná na základe dohody na vlastné náklady zriadila pohostinstvo, ako aj v spojení s dohodou o užívaní inej nehnuteľnosti len žalobcom a o ďalších dohodnutých výhodách pre žalobcu, preto by bolo v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 Obč. zák. priznať žalobcovi akúkoľvek náhradu, už vôbec nie vo výške prípadného nájmu nebytových priestorov - pohostinstva. Ani na túto podstatnú námietku žalovanej nedal odvolací súd adekvátnu odpoveď, súd prvého stupňa sa ňou absolútne nezaoberal.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol o nej nálezom, v ktorom vysloví, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 859/2016 porušil jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnutý rozsudok krajského súdu zruší a vráti mu vec na ďalšie konanie a zároveň prizná sťažovateľke úhradu trov konania pred ústavným súdom.

Sťažovateľka v sťažnosti vyslovuje presvedčenie, že v predmetnej veci nemôže podať dovolanie, k čomu uvádza:

„Z dôvodov že postupom a rozhodnutím všeobecných súdov najmä odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivé konanie a rozhodnutie, porušením rovnosti oboch sporových strán v konaní, práva na zákonom zodpovedajúce rozhodnutie súdu aj s jeho odôvodnením, ukrátením práva sťažovateľky môcť sa vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, teda z dôvodov, z ktorých nie je prípustné dovolanie v zmysle § 420 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) ani podľa § 421 ods. 1 CSP, podáva sťažovateľka túto sťažnosť.“

Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom a Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zistil, že sťažovateľka podala 14. decembra 2016 dovolanie vo veci samej, o ktorom od 7. marca 2017 rozhoduje v rámci dovolacieho konania najvyšší súd; dovolacie konanie je vedené pod sp. zn. 6 Cdo 42/2017, pričom dovolací súd o dovolaní sťažovateľky do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ešte nerozhodol.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd

vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z časti I tohto uznesenia vyplýva, že sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu prostredníctvom okresného súdu 14. decembra 2016 dovolanie, o ktorom rozhoduje najvyšší súd ako dovolací súd.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („*ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“) a ústavný súd až subsidiárne.

Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov

verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad vyplývajúcich z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním podmienok konania o sťažnosti sťažovateľky poukazuje aj na svoj ustálený právny názor (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou (v prípade sťažovateľky podania dovolania), ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. Iná interpretácia by v danej veci mala za následok nežiaducu situáciu, keď by to isté rozhodnutie súčasne preskúmaval najvyšší súd, ako aj ústavný súd.

Zo skutočnosti, že sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom rozhoduje najvyšší súd, vyplýva, že sťažnosť je ústavnému súde podaná predčasne, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd), ktorý je oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľky. Posudzujúc sťažnosť sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že prijatím jej sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne dva orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (m. m. II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní uplatnením zásady *ratione temporis* odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2017